

Aika 25.5.2014 kello 10.10-14.50

Paikka Hotelli Rantasipi Laajavuori, Jyväskylä

Osallistujat Liittokokoukseen osallistui 122 äänivaltaista edustajaa.

Lisäksi kokoukseen osallistui Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittohallituksen jäseniä ja työntekijöitä, jäsenyhdistysten muita edustajia sekä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja Tukena Oy:n edustajia.

Kokousvirkillijät

Puheenjohtajat

Jyrki Pinomaa
(kohdat 1 ja 27 sekä
kohdasta 2 pj:n ja sihteerien valinta)

Olli-Pekka Haverinen
(kohdasta 2 ptk:n tarkastajien ja
äänentarkastajien valinta sekä
kohdat 3-11 ja 23-26)

Kirsti Rämö
(kohdat 12-22)

Sihteerit

Tanja Salisma

Sirkka Sivula

Käsitellyt asiat 1-27

Pöytäkirjan tarkastus Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulkua vastaavaksi.

Risto Kanerva

Sabine Ylönen

1. KOKOUKSEN AVAUS

Tukiliiton puheenjohtaja Jyrki Pinomaa avasi kokouksen klo 10.10.

2. KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Esitys Liittokokous valitsee kokoukselle

- puheenjohtajan/ puheenjohtajat
- sihteerit
- 2 pöytäkirjantarkastajaa virallisten kokousedustajien keskuudesta
- 4 ääntenlaskijaa virallisten kokousedustajien keskuudesta

Päätös ***Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin***
Olli-Pekka Haverinen ja Kirsti Rämö.

Kokouksen sihteereiksi kutsuttiin
Tanja Salisma ja Sirkka Sivula.

Puheenjohtajaksi vaihtui Olli-Pekka Haverinen.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin
Risto Kanerva ja Sabine Ylönen.

Ääntenlaskijoiksi valittiin
Stiina Krogerus-Jalkanen, Antti Lehtonen, Markku Oksanen ja
Niina Törylä.

3. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Esittely Sääntöjen 10 kohdan mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään 30 vuorokautta ennen kokousta kullekin Tukiliiton jäsenelle postitetulla kirjeellä.

Liittokokouksen virallinen kokouskutsu on postitettu yhdistyksille keskustoimistolta 18.2.2014.

Jäsenyhdistyksellä on oikeus lähettää liittokokoukseen yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa sataa (100) suoraa henkilöjäsentä kohti ja yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa tuhatta (1000) alueellisen jäsenyhdistyksen (=tukipiiri) jäsenyhdistyksiin kuuluvaa henkilöjäsentä kohti.

Henkilöjäsenten lukumäärä määräytyy liittokokousvuoden ensimmäisen päivän mukaan. Kukin liittokokousedustaja saa edustaa vain yhtä yhdistystä ja kullakin edustajalla on yksi (1) ääni.

Esityslistan liitteenä on luettelo jäsenyhdistyksistä.

Kokousedustajien valtakirjojen tarkastus suoritetaan ennen kokouksen alkua.

- Esitys** Liittokokous toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi.
Todetaan suoritettujen valtakirjojen tarkastuksen perusteella liittokokousedustajien määrä sekä käytettävissä oleva äänimäärä.
- Päätös** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi. Virallisten kokousedustajien ja käytettävissä olevien äänten määräksi todettiin 117.

4. PUHE- JA LÄSNÄOLO-OIKEUS

- Esitys** Liittokokous sallii puhe- ja läsnäolo-oikeuden kaikille kokouksen osanottajille.
- Päätös** Esitys hyväksyttiin.

5. MENETTELYTAPAVALIOKUNNAN VALITSEMINEN

- Esitys** Liittokokous valitsee viisijäsenisen menettelytapavaliokunnan.

Menettelytapavaliokuntaan valitaan:

Nimi	Tukipiirin alue
Maija Liisa Välimäki	Varsinais-Suomen
Tarja Rotola-Pukkila	Keski-Suomen
Ilkka Liekari	Uudenmaan

sekä kaksi muuta jäsentä kokousedustajien ehdotusten pohjalta.

- Päätös** Menettelytapavaliokuntaan valittiin Maija Liisa Välimäki, Tarja Rotola-Pukkila, Ilkka Liekari, Jaana Karhu ja Leena Pulkkinen.

6. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINE

- Esitys** Liittokokous hyväksyy esityslistan ja kokousedustajille lähetetyt menettelyohjeet kokouksen työjärjestykseksi.
- Päätös** Esitys hyväksyttiin.

*Kokous keskeytettiin klo 10.21-11.12 pidetyn puheenjohtajatentin ajaksi.
Äänioikeutettujen kokousedustajien määrä nousi 118 edustajaan.*

7. ESITELLÄÄN VUOSIRAPORTTI, TULOSLASKELMA JA TASE SEKÄ TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2013

- Esittely** Vuosiraportti on esityslistan liitteenä. Vuosiraportin sisällä on esitetty tuloslaskelma 1.1. - 31.12.2013 ja tase 31.12.2013 sekä tilintarkastajien tilintarkastuskertomus.
- Esitys** Liittokokous merkitsee tiedoksi esitellyt vuosiraportin, tuloslaskelman, taseen sekä tilintarkastuskertomuksen.

Päätös Merkittiin tiedoksi vuosiraportti, tuloslaskelma ja tase sekä tilintarkastuskertomus vuodelta 2013.

8. TULOSLASKELMAN JA TASEEN VAHVISTAMINEN SEKÄ VASTUUVAPAUESTA PÄÄTTÄMINEN

Esittely Tuloslaskelma vuodelta 2013 ja tase 31.12.2013 on esitetty osana vuosiraporttia.

Esitys Liittokokous vahvistaa tuloslaskelman ja taseen.

Liittokokous päättää vastuuvapauden myöntämisestä liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2013.

Päätös Vahvistettiin tuloslaskelma ja tase vuodelta 2013.

Päätettiin myöntää vastuuvapaus liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2013.

9. VUODEN 2015 JÄSENMAKSUT

Esittely Tukiliiton jäsenmaksu lasketaan kertomalla jäsenyhdistyksen kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä määräytyvä jäsenmäärä liittokokouksen vuosittain vahvistamalla yksikköperusteella. Liittokokous voi päättää, että jäsenyhdistyksen henkilöjäseniin ja yhdistysjäseniin sovelletaan eri yksikköperustetta.

Liittohallituksen esittämät jäsenmaksut ovat samat kuin vuonna 2014. Alueellinen yhdistys tarkoittaa käytännössä tukipiiriä.

Esitys Tukiliiton jäsenmaksun yksikköperuste vuodelle 2015 on 12,50 euroa / jäsenyhdistyksen henkilöjäsen ja 0 euroa / alueellisen yhdistyksen jäsenyhdistys.

Kannatusjäsenten jäsenmaksu on 100 euroa yksityishenkilöltä ja 500 euroa oikeuskelpoiselta yhteisöltä ja säätiöltä.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

10. LIITTOHALLITUKSEN JÄSENTEN PALKKIOT

Esittely Liittokokouksen 2011 päätöksen mukaisesti liittokokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista kolmen vuoden välein. Viimeksi palkkioista päätettiin vuonna 2011 vuosille 2012-2014.

Esitys Päätetään seuraavat liittohallituksen jäsenten palkkiot vuosille 2015-2017.

Kuukausipalkkio:

- Tukiliiton puheenjohtaja 1.000 euroa/ kk

Liittohallituksen kokouspalkkiot:

- kokouksen puheenjohtaja 100 euroa/ kokous
- jäsen 50 euroa/ kokous

Liittohallituksen valmistelutyöryhmän kokouspalkkiot:

- kokouksen puheenjohtaja 100 euroa/ kokous
- jäsen 50 euroa/ kokous

Kokoukseen osallistumisesta johtuva ansionmenetys korvataan matkalaskua ja palkkalaskelmaa vastaan. Puhelin- ja sähköpostikokouksista ei makseta kokouspalkkiota tai korvausta.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

11.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2015

Esittely Liittohallituksen esitys vuoden 2015 toimintasuunnitelmaksi on esityslistan liitteenä. Vuoden 2015 talousarvio on laadittu edellisten vuosien tapaan ns. raamitalousarviona. Talousarvio on toimintasuunnitelman lopussa.

Esitys Liittokokous hyväksyy esitetyn toimintasuunnitelman vuodelle 2015.

Liittokokous hyväksyy esitetyn raamitalousarvion vuodelle 2015 ja antaa liittohallitukselle valtuudet laatia varsinainen talousarvio.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Kokous keskeytettiin kello 12.02-13.08 pidetyn lounastauon ajaksi. Puheenjohtajaksi vaihtui Kirsti Rämö.

12.

JÄRJESTÖUUDISTUKSEN TILANNEKATSAUS

Esittely Tukiliitossa on päätetty käynnistää järjestöuudistus, jossa tavoitteena on tunnistaa Tukiliiton toimintamallin uudistamistarpeita. Uudistamistyön käynnistäminen pohjautuu liittokokouksen hyväksymään toimintasuunnitelmaan 2014.

Uudistamistyön taustalla ovat 2000-luvulla järjestö- ja kansalaistoiminnassa tapahtuneet muutokset, jotka edellyttävät järjestötoiminnan uudistamista vastaamaan paremmin kansalaisten muuttuvia toiminnan ja osallistumisen tapoja.

Liittohallitus kokoontui vuoden 2013 lopussa luomaan yhteistä näkemystä uudistamistarpeista. Uudistamisprosessi käynnistettiin yhdessä järjestökehittämisen asiantuntija Kehityspiikki Oy:n kanssa. Liittohallitus kokosi samassa kokouksessa avukseen uudistamistyöryhmän. Uudistamistyöryhmän jäsenet ovat Raimo Haapakoski, Tiina Hämäläinen, Riitta Juntunen, Johanna Lamminen,

Harri Nieminen, Terhi Virtanen Jyrki Pinomaa ja Risto Burman.
Työryhmä aloitti valmistelutyön helmikuussa ja työskentelee vuoden 2014 ajan.

Arviointi- ja uudistamistyön päämääränä on tehdä esitys vuoden 2016 liittokokoukselle liiton sääntöjen, tarkoituksen, järjestörakenteen sekä toiminta- ja päätöksentekomallin muutoksista. Valmistelutyötä esitellään liittokokouksissa 2014 ja 2015. Jäsenyhdistyksiltä pyydetään lausuntoja sääntömuutoksia koskevista esityksistä vuoden 2015 touko-syyskuussa. Valmistelutyössä kiinnitetään huomiota riittävän pitkään valmisteluun ja jäsenyhdistysten kuulemiseen eri vaiheissa.

Uudistamistyöryhmä esittelee valmistelun tavoitteita ja käynnistymistä liittokokouksessa.

Esitys Liittokokous merkitsee kokouksessa kuullun esittelyn tiedoksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

13.

HYVINKÄÄN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE

Aloitteemme koskee lakialoitetta, joka erittäin tärkeä työssäkäyville vanhemmille. Ja tässä se on lyhykäisyydessään:

- Kotona asuvan sairaana olevan yli 10 vuotiaan vammaisen lapsen hoito tulisi olla mahdollista iästä riippumatta samoin kuin tällä hetkellä on alle 10 vuotiaan sairaan lapsen hoito. Tämä tulisi kirjata työsopimuslakiin. Tällä hetkellä tämä on mahdollista vain liitto- ja yrityskohtaisesti.

Toivottavasti tämä onnistuu, sillä esimerkiksi minulla ei ole mahdollisuutta tulla työhön ollen poissa työstä kehitysvammaisen sairastuessa äkillisesti ja työnantajan ei ole pakko myöntää palkatonta aikaa.

Ystävällisesti

Marika Kultti, Hyvinkään Kehitysvammaisten Tuki ry, Puheenjohtaja

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Hyvinkään Kehitysvammaisten Tuki ry pyytää aloitteessaan Tukiliittoa vaikuttamaan siihen, että työsopimuslakia muutettaisiin siten, että yli 10-vuotiaan kotona asuvan vammaisen lapsen sairastuessa häntä tulisi olla mahdollisuus jäädä töistä pois hoitamaan samoin edellytyksin kuin alle 10-vuotiaasta sairastunutta lasta.

Työsopimuslain (55/2001) 4 luvun 6 §:n mukaan vanhemmalla tai muulla lapsen kanssa samassa taloudessa asuvalla aikuisella on oikeus saada äkillisesti sairastuneen alle 10-vuotiaan lapsen hoitamiseksi tai tämän hoidon järjestämiseksi tilapäistä hoitovapaata yhteensä enintään neljä työpäivää kutakin sairautta kohden. Sama oikeus on myös lapsen niin sanotulla etävanhemmalla. Lapsen vanhemmat voivat jakaa tilapäisen hoitovapaan keskenään esimerkiksi hoitamalla lasta vuoropäivin. Tämä tilapäinen hoitovapaa on eräissä työehtosopimuksissa sovittu kokonaan tai osittain palkalliseksi. Lisäksi joissain työehtosopimuksissa oikeus saada tilapäistä hoitovapaata on laajennettu koskemaan myös tilanteita, joissa yli 10-vuotias pitkäaikaissairas tai vammaisen lapsi sairastuu äkillisesti. Myös yksittäisillä työnantajilla saattaa olla tällaisia käytäntöjä.

Jos työehtosopimuksella ei ole ulotettu oikeutta tilapäiseen hoitovapaaseen äkillisesti sairastunutta yli 10-vuotiasta vammaista lasta hoitavaan vanhempaan, eikä myöskään työnantajan käytäntönä ole aina antaa vapaata tällaisessa tilanteessa, tilapäistä hoitovapaata voi kuitenkin joissain tilanteissa olla oikeus saada työehtosopimuksen 4 luvun 7 §:n nojalla. Mainitun pykälän mukaan työntekijällä on oikeus tilapäiseen poissaoloon työstä, jos hänen välitön läsnäolonsa on välttämätöntä hänen perheensä kohdanneen, sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan, ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi. Tässä pykälässä ei ole iän perusteella rajoitettu sitä, kenen läheisensä välttämätöntä hoitamista varten työntekijä voi saada vapaata, joten myös aikuisikäisen läheisen hoito pakottavassa ja työntekijän välitöntä läsnäoloa vaativassa tilanteessa tulisi olla säännöksen nojalla mahdollista. Säännöksen soveltamisedellytykset ovat kuitenkin tiukat. Sen soveltaminen rajoittuu ennakoimattomiin ja yllättäviin tilanteisiin, mitä sairastaminen ei ainakaan koko kestoajaltaan aina välttämättä ole.

Poissaolosta sairaan lapsen hoidon vuoksi voi pyrkiä sopimaan työnantajan kanssa myös työehtosopimuksen 4 luvun 7 a §:n nojalla. Pykälä lisättiin työehtosopimuslakiin vuonna 2011 sen vuoksi, että lain muiden säännösten työntekijälle antamia mahdollisuuksia jäädä pois työstä määräajaksi hoitamaan perheenjäsentään pidettiin riittämättöminä. Tämä säännös velvoittaa työnantajan selvittämään, minkälaisin järjestelyin työntekijän vapaa perheenjäsenen hoitamiseksi voisi toteutua, kun työntekijä tekee aloitteen tällaisesta määräajaisesta poissaolosta. Työnantajan olisi pyrittävä järjestämään työt työpaikalla siten, että työntekijällä olisi mahdollisuus jäädä määräajaksi pois työstä hoitamaan erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevaa perheenjäsentään. Täyttäkseen tämän velvollisuuden työnantajan olisi selvitettävä erilaiset vaihtoehdot töiden järjestämiseksi ja tarvittaessa selvitettävä työntekijälle, miksi työntekijän poissaolo ei ole järjestettävissä.

Vammaisen lapsi ei yleensä sairastaessaan pärjää ilman hoitajaa. Kunnan vammaispalveluista ei ole tällaisessa kiireellisessä tilanteessa useinkaan saatavissa tarvittavaa hoitoapua kotiin, eikä kaikilla ole mahdollisuutta saada apua myöskään isovanhemmilta tai muilta läheisiltä. Tällöin vanhempi joutuu olemaan poissa töistä ja mahdollisesti ottamaan sitä varten palkatonta vapaata tai käyttämään vuosilomapäiviä. Pahimmassa tapauksessa työnantaja ei edes ole suostuvainen tällaiseen poissaoloon. Työnantajalla on työsuhteessa niin sanottu tulkintaetuoikeus, jonka nojalla se voi katsoa, ettei poissaolo-oikeutta työehtosopimuksen perusteella ole. Tällaisen tulkinnan voi riitauttaa, mutta omavaltaista palkattoman vapaan käyttöä tilanteessa ei voi suositella, sillä siihen liittyy riski siitä, että työnantaja päättää työnantajan käskyä vastaan toimineen työntekijän työehtosopimuksen.

Tukiliitossa tiedostetaan nämä sairaan yli 10-vuotiaan vammaisen lapsen hoitoon liittyvät haasteet, joita työpaikoillakin tuntuva kireä taloudellinen tilanne saattaa vielä entisestään korostaa. Työehtosopimuksen osalta ei ole tällä hetkellä valmisteilla tai vireillä muutoksia, joiden yhteydessä tähän epäkohtaan olisi mahdollista suoraan pyrkiä vaikuttamaan. Tukiliitto vaikuttaa käynnissä olevissa kehitysvammaisten henkilöiden palveluihin liittyvissä lainsäädäntöhankkeissa siihen, että myös tällaisissa erityistilanteissa vammaiset henkilöt saisivat paremmin ja joustavammin yksilöllisten tarpeidensa mukaisia sosiaali- tai terveydenhuollon palveluita.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

14.

TURUN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIYHDISTYS RY:N ALOITE

Tietoinen alibudjetointi sosiaali- ja terveyspalveluissa on kunnissa maan tapa. Laki edellyttää, että riittävät määrärahat on varattava tarpeen mukaisesti ja ns. subjektiivisiin palveluihin on varattava täysimääräisesti tarvetta vastaavat määrärahat.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on todennut päätöksessään mm, jos kunta talousarviota päättäessään mitoittaa määrärahansa tietoisesti tiedossa olevaa tarvetta vähäisemmäksi, rikkovat talousarviosta päättävät luottamusmiehet ja asiaa valmistelevat virkamiehet perustuslaissa julkiselle vallalle asetetun velvollisuuden turvata ja edistää riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen.

Oikeuskansleri on todennut päätöksessään mm; päätettäessä sellaisten lakisääteisten etuuksien rajoittamisesta, joihin edunsaajalla on subjektiivinen oikeus, ei edes kireän taloudellisen tilanteen aikana kunnalla ole oikeutta rajoittaa tätä oikeutta.

Esitetään, että Kehitysvammaisten Tukiliitto ottaisi asian esille sosiaalihuollon järjestämislain valmistelun yhteydessä ja vaatisi tietoisin alibudjetoinnin sanktioitavaksi, koska nyt lakia rikotaan ilman minkäänlaisia seuraamuksia.

Perustuslaissa todetaan mm, että kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Turussa 19.02.2014

Puheenjohtaja Veijo Lehtonen

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Valmisteilla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tavoitteena on parantaa kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada riittävät ja laadukkaat sekä oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset palvelut. Tavoitteeseen pyritään järjestämällä sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon palvelut sekä erityispalvelut mahdollisimman laajasti yhden, nykyistä suuremman ja vahvemman vastuutahon toimesta.

Aloitteessa kuvattuun ongelmaan pyritään vastaamaan uudistuksessa myös siten, että järjestämisvastuu jaetaan nykyisestä poikkeavalla tavalla erikseen oikeudelliseen ja rahoitusvastuuseen. Kaikilla kunnilla on jatkossakin rahoitusvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisistä palveluista. Sen sijaan oikeudellinen vastuu siitä, että palvelut tulevat järjestetyiksi lainsäädännössä edellytetyllä tavalla, on sosiaali- ja terveysalueiden vastuukunnilla tai kuntayhtymillä ja osin myös perustason alueiden vastuukunnilla. Järjestämisvastuuseen kuuluu vastuu palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta ja laadusta. Siihen kuuluvat myös palvelutarpeen kartoittaminen ja laadun sekä määrän seuranta, kehittäminen ja valvonta.

Valvontaa koskevat säädökset on koottu nykyistä selkeämmin valmisteilla olevaan lakiin. Siihen on lisätty myös säädös internetissä julkaistavasta omavastuuhjelmasta. Aluehallintoviraston ja Valviran valvonta- ja ohjausvastuu on mahdollista toteuttaa nykyistä tehokkaammin silloin, jos palveluiden järjestämisvastuu siirtyy nykyistä suuremmille ja harvemmille organisaatioille. Aluehallintovirasto ja Valvira voivat tehdä ohjaus-, valvonta- ja tarkastuskäyntejä alueille ja toimintayksiköihin. Ne voivat antaa

määräyksen puutteiden korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi. Määräystä voidaan tehostaa sakon uhalla tai toiminnan keskeyttämisellä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva uudistus on suuri, koko maata koskeva kokonaisvaltainen uudistus, jonka kohtalon ratkaisevat poliittiset päättäjät. Uudistukseen vaikuttaminen on erittäin vaikeaa ja Tukiliitto on siihen liian pieni toimija. Järjestämislain sisältöön on vaikutettu valmistelun aikana kuulemis- ja keskustelutilaisuuksissa ja lausunnon yhtessä muun muassa Vammaisfoorumin ja Soste Suomen sosiaali- ja terveys ry:n kanssa. Sanktioita ei ole katsottu ensisijaisiksi vaikuttamiskohteiksi tässä kokonaisuudessa. Järjestämisvastuuseen liittyvän uudistuksen sekä valvonnan tehostamisen on katsottu ainakin tässä vaiheessa riittävän. Uudistuksen sisältö voi vielä muuttua ennen eduskuntakäsittelyä ja sen aikana. Aloittevastaus perustuu maaliskuussa 2014 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös Aloitevastaus hyväksyttiin Jarmo Sillanpään tekemän muutosesityksen johdosta siten muutettuna, että Tukiliitto vaikuttaa osaltaan sote-palvelujen ohjaus-, laatu-, seuranta- ja valvontavastuun keskittämiseksi sekä alibudjetoinnin kieltämiseksi ja sanktioimiseksi.

15.

TAMPEREEN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE 1

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry:ssä olemme huolissamme kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden ylilääkityksestä tilanteesta, jossa muilla menetelmillä ja vähemmällä lääkitsemisellä päästäisiin henkilön kannalta samoihin tai parempiin tuloksiin.

Olemme myös huolissamme, onko kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden ylilääkityksen tärkeimpinä syinä kustannusten minimoiminen, jolloin euro toimii hoidollisena ja lääketieteellisenä konsulttina vai voiko syynä olla myös kehitysvammalääketieteen vaatimaton taso?

Myös Kelan erityiskorvausjärjestelmä tukee kehitysvammaisten psyykenlääkkeiden käyttöä ilman psykiatrista diagnoosia.

Autismin kirjon henkilöillä on kohonnut riski sairastua erilaisiin mielenterveyden häiriöihin, samoin kehitysvammaisilla henkilöillä voi olla mielenterveysongelmia aivan samalla tavalla kuin muullakin väestöllä, mutta miten usein käyttäytymisongelmien taustalla on esim. kommunikaation puutteita, joita hoidetaan neuroosilääkkeillä, neurolepteillä tai antiepilepteillä? Runsaaseen lääkitykseen johtavia tekijöitä ovat erityisesti neuropsykiatrisissa oireyhtymissä esiintyvä selittämätön haastava käyttäytyminen, yhteisen kommunikaation puuttuminen, asuntoloiden henkilökunnan määrän riittämättömyys ja vaihtuvuus, hoitajien/ohjaajien erilaiset näkemykset, vaihtuvat lääkärit, kontrollikäyntien sekä asiantuntemuksen puute.

Kehitysvammaisten palveluasumisessa käytöshäiriöt hoidetaan liian usein lääkkeillä, vaikka tiedetään syyn olevan ympäristössä ja kommunikaation puutteissa.

Ongelmana on, että hoitoa ja kuntoutusta ei ole integroitu osaksi arkea, jolloin kuntoutuksessa opittu ei siirry henkilön arkielämään pysyviksi voimavaroiksi.

Kun haastavia tilanteita ei osata selvittää ja asiakkaan psyykkistä tilaa arvioida ja hoitaa asianmukaisesti, johtaa tämä helposti epäasianmukaiseen psyykenlääkitykseen ja asiakkaan itsemääräämisoikeuden tarpeettomaan rajoittamiseen.

Kehitysvammaisilla ja autismin kirjon häiriöön kuuluvilla henkilöillä yleisenä ongelmana on runsas lääkitys sekä useita lääkkeitä samanaikaisesti. Vuosien mittaan ja lääkäreiden vaihtuessa kehitysvammaiselle henkilölle voi kertyä polyfarmacia ja melkoinen arsenaali mm. psyykelääkkeitä joidenka yhteisvaikutuksia ei tutkita tai tunneta. Tuntuu myös, ettei lääkkeiden käyttö ole lääketekneiden suositusten mukainen.

Hyvin usein läheiset omaiset voivat joutua puuttumaan lääkitsemiseen, mutta monikaan ei uskalla lähteä kyseenalaistamaan lääkäreiden ja henkilökunnan päätöksiä saati kantelemaan, koska omaiset pelkäävät sanktioita, eivätkä tule muutoinkaan maallikkoina kuulluksi.

Omaiset joutuvat jatkuvasti taistelemaan tarpeellisten palvelujen saamisesta.

Lääkecoctailien purku tulee yhteiskunnalle varsin kalliiksi. Erilaiset terapiat ja lääkkeiden alasajo kestää kuukausia, todellisuudessa vuosia. Käytännössä vanhemmat tai muut läheiset ovat joutuneet järjestämään tämän lääkepurun ja siitä aiheutuvat jälkihoidot (mikäli kehitysvammaisella on läheisiä jotka asiaan voivat puuttua!).

TARVITAAN

- riittävän asiantuntemuksen omaava ja pysyvä hoitava lääkäri
- vastaanotolla riittävästi aikaa
- säännölliset kontrollikäynnit lääkärillä
- rehellistä ja oikeaa tietoa lääkkeiden haittavaikutuksista
- riittävät mahdollisuudet konsultaatioon
- koulutuksen lisääminen
- yhteistyö kaikkien kehitysvammaisen ihmisen kanssa toimijoiden kesken
- selkeät palveluketjut
- riittävät tukitoimet kaikilla tarvittavilla alueilla (asuminen, perhe, työ- ja päivätoiminta jne.)

Kehitysvammaisen henkilön itsemääräämisoikeutta lääkkeiden suhteen voisi parantaa toimintakulttuurin muutoksella ja henkilöstön koulutuksella, mutta myös läheisille tiedon lisäämisellä lääkkeiden sivuvaikutuksista ja niiden yhteensopivuudesta. Vanhemmat ovat asiantuntijoita, jotka tuntevat lapsensa ja osaavat erottaa muutokset lapsensa tyyppillisestä, hänelle ominaisesta käyttäytymisestä. Vanhempien ja läheisten tulee kuitenkin olla tietoisia lääkkeiden sivuvaikutuksista ja siihen he tarvitsevat apua ja rohkaisua havaintojensa julki tuomiseen.

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry esittää, että Kehitysvammaisten Tukiliitto

- a) nostaisi tämän yllälääkitsemisasian esiin yleiseen kansalaiskeskusteluun sekä Valviran tietoisuuteen

- b) järjestäisi läheisille koulutusta lääkkeiden yhteis- ja sivuvaikutuksista sekä rohkaisisi vanhempia puuttumaan oireisiin joita he epäilevät lääkityksen, varsinkin ylilääkityksen aiheuttamiksi.
- c) tiedottaisi kunnille, että ostamalla halpaa, saattavat he saada hyvän hoidon asemesta pelkkää lääkintää.

Tiedottaminen lääkkeiden mahdollisista sivuvaikutuksista saattaisi toimia ennaltaehkäisevästi ja parantaa monen kehitysvammaisen ihmisen elämänlaatua.

Tampereella 18.2.2014

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry

Ehdotus liittohallituksen vastaukseksi aloitteeseen:

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry ilmaisee aloitteessaan huolensa kehitysvammaisten henkilöiden ylilääkityksestä käyttäytymishäiriöiden hoidossa. Yhdistys nostaa esiin, että myös Kelan erityiskorvausjärjestelmä tukee kehitysvammaisten psyykenlääkkeiden käyttöä ilman psykiatrista diagnoosia. Erityisesti autismin kirjon henkilöiden kanssa käytöshäiriöt hoidetaan liian usein lääkkeillä, vaikka tiedetään syyn olevan ympäristössä ja kommunikaation puutteissa.

Kehitysvammaisten Tukiliiton lakineuvontaan tulee paljon viestejä siitä, että läheiset ja omaiset joutuvat puuttumaan lääkitsemiseen, ja usein maallikon on vaikea tulla kuulluksi.

Vastuu lääkityksestä kuuluu aina hoitavalle taholle. Jos tahoja on monta, jonkun on otettava vastuu kokonahoidosta ja lääkkeiden yhteisvaikutuksesta. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ratifioiminen edellyttää uutta itsemääräämisoikeuslakia, joka antaa jatkossa välineitä puuttua ylilääkitystilanteisiin. Palveluntuottajan on vahvistettava asiakkaan itsemääräämisoikeutta, mikä edellyttää hänen itsensä ja/tai hänen läheistensä kuulemista.

Kehitysvammahuollossa on taattava riittävä lääketieteellinen ja sairaanhoidollinen osaaminen.

Kehitysvammaisten Tukiliiton edustaja on vahvasti mukana sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä, joka valmistelee uusia säännöksiä itsemääräämisoikeudesta ja sen rajoittamisesta. Samassa työryhmässä on mukana myös Valviran edustaja. Ylilääkitsemisongelma on ollut jatkuvasti esillä lainvalmistelussa. Kun eduskunta on hyväksynyt esityksen, lakiuudistus tuo mukanaan toimeenpano-ohjelman, joka edellyttää muutoksia nykyisiin käytäntöihin. Toimeenpano-ohjelman myötä tuotetaan erilaista tiedotusmateriaalia ja tilaisuuksia kuntien ja kansalaisten käyttöön. Tukiliitto on mukana tiedotusyhteistyössä viranomaisten ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Jäsenistöilleen Tukiliitto tiedottaa tulevan lakimuutoksen merkityksestä monikanavaisesti. Jo Tukiviestin terveysteemanumerossa (heinäkuu 2014) on tarkoitus käsitellä aloitteen nostamaa kysymystä ja tiedottaa jäsenistöä keinoista, joilla tilanteisiin voidaan puuttua.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittohallitus esittää, että Tukiliitto seuraa itsemääräämisoikeuslain toimeenpano-ohjelman täytäntöönpanoa. Toimeenpano-ohjelman avulla tuotetaan materiaalia ja tapahtumia, joilla tiedotetaan viranomaisia ja kansalaisia. Tukiliitto on mukana prosessia tukevassa järjestöyhteistyössä ja tiivistää yhteistyötä edelleen, erityisesti Autismi- ja Aspergerliiton kanssa. Itsemääräämisoikeutta vahvistavan lain astuessa voimaan sen merkitystä nostetaan esiin monin tavoin Tukiliiton eri viestintäkanavissa, lakineuvonnassa ja koulutuksessa.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

16.

TAMPEREEN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE 2

Tammikuussa 2014 alulle laitettu kansalaisaloite vaatii, että vanhusten oikeus ulkoiluun on turvattava lailla. Tampereen Kehitysvammaisten Tuki esittää, että myös ympärivuorokautisessa hoidossa olevien kehitysvammaisten ihmisten oikeus ulkoiluun liitettäisiin samaan lakiesitykseen.

Ulkoilu on ihmiselle perusoikeus, ei hoitotoimenpide.

Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan uutta lakia itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta ja rajoittamisesta, joten nyt on oikea aika vaikuttaa lain sisältöön.

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki esittää, että Kehitysvammaisten Tukiliitto pyrkii saamaan lakiin kirjauksen siitä, että jokaisella ihmisellä, myös kehitysvammaisella, on oikeus tunnin päivittäiseen ulkoiluun / liikuntaan vuorokaudessa. Tämä on laissa turvattu muun muassa vangeille.

Jos tästä saadaan lainsäädäntötasoinen kirjaus, myös erilaisten laitosten (lue kehitysvammaisten kotien) pitäisi ottaa ulkoilu huomioon perusoikeutena.

Liikunnan merkityksestä kehitysvammaiselle ihmiselle voi lukea lisätietoa mm. juuri valmistuvasta Kuntoklubi- hankkeen 2011–2014 loppuraportista (Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke, toteutus Nääsville ry/ Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry).

Tampereella 18.2.2014
Tampereen Kehitysvammaisten Tuki
Hallitus

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Asumisen laatu, johon kuuluvat asukkaan itsemääräämisoikeus sekä asukkaan mahdollisuus päästä kodin seinien ulkopuolelle puhuttavat myös Tukiliittoon tulevissa yhteydenotoissa.

Laki itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta on tekeillä. Lainsäädännöllä pyritään puuttumaan rajoitustoimenpiteiden käyttöön ja vahvistetaan henkilön oman tahdon toteutumista. Tulevan lain keskeisin osa on itsemääräämisoikeuden vahvistaminen. Tämä antaa valinnan mahdollisuuksia myös oman vapaa-ajan käytölle, muun muassa ulkoilulle.

YK:n vammaissopimuksen ratifiointia valmisteleva työryhmä on saanut työnsä päätökseen. Sopimuksen ratifiointi lisää vammaisten henkilöiden oman tahdon huomioimista ja vahvistaa vammaisten ihmisten ihmisoikeuksien toteutumista. Tukiliitto otti kantaa ratifiointityöryhmän loppuraporttiin sekä Vammaisfoorumin että omassa lausunnossaan. Molemmissa korostettiin kehitysvammalain itsemääräämisoikeuden rajoittamiskykäläisten poistamista ja henkilön oman päätösvallan lisäämistä.

Ulkoilu on osa laajempaa asumisen laadun kokonaisuutta. Tukiliitto jatkaa asumisen laatuun liittyvien asioiden esille nostamista Kehas -työryhmässä sekä aluehallintoviraston ja muiden soveltuvien tahojen kanssa käytävissä keskusteluissa.

Uusien pykäläiden saaminen itsemääräämisoikeutta koskevaan lainsäädäntöön ei ole enää mahdollista, sillä lain valmistelu on loppusuoralla. Lakiluonnos lähtee kommenttikierrokselle jo huhtikuun 2014 alkupuolella. Lainsäädäntöön määrällisten palvelujen kirjaaminen saattaa olla myös kyseistä asiaa rajoittava tekijä. Usein lakiin kirjatusta määrällisestä oikeudesta johonkin palveluun tulee maksimi.

Tukiliitto katsoo, että ulkoilu on jokaisen ihmisen perusoikeus.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittohallitus esittää, että Tukiliitto itsemääräämisoikeutta vahvistavan lain astuessa voimaan nostaa sitä esille monin tavoin viestintäkanavissaan, lakineuvonnassa ja koulutuksissa. Työryhmissä ja verkostoissa nostetaan asumisen yhdeksi laatukriteeriksi mahdollisuus päivittäiseen ulkoiluun.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

17.

POHOJALAASET -99 TUKIPIIRIN LIITTOKOKOUSALOITE 1

Lakiuudistukset, jotka koskevat mm. kehitysvammaisia henkilöitä

vammaispalvelulain uudistus ja YK:n vammaissopimuksen ratifiointi ovat meneillään. Tukipiiri pyytää selvitystä / tilannekatsausta toukokuun 2014 liittokokouksessa sekä vammaispalvelulain uudistumisesta että YK:n vammaisten sopimuksen ratifiointista.

Lisäksi toivomme että selvitys / tilannekatsaus julkaistaan Tukiliiton kotisivuilla, josta sitä voidaan jakaa yhdistyksiin tiedoksi

ISOKYRÖ 27.2.2014

Pohojalaaset-99 Kehitysvammaisten Tukipiiri ry
Jaana Karhu
puheenjohtaja

Kaarina Lehto
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Liittokokouksen alussa liittokokousedustajille pidetään tilannekatsaus YK:n vammaissopimuksen ratifiointin vaiheista sekä vammaislainsäädännön uudistamisprosessista.

Tukiliitto tiedottaa jäsenistöään lainsäädäntöuudistuksista monikanavaisesti, muun muassa kotisivujen välityksellä.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

18.

POHOJALAASET -99 TUKIPIIRIN ALOITE NRO 2

Tukiliiton toimitalon remontti

Tukipiiri pyytää selvitystä toimitalon remontin kustannusarviosta ja rahoituksesta. Mikäli rahoitukseen on käytetty Tukiliiton eri säätiöiden ja testamenttilahjoitusten varoja, pyydämme em. selvityksen lisäksi esittämään näiden säätiöiden varojen käyttöä ohjaavat säännöt ja testamenttien varojen käyttöä koskevat tahdonilmaisut.

Isokyrö 27.2.2014, Pohojalaaset-99 Kehitysvammaisten Tukipiiri ry

Jaana Karhu Kaarina Lehto
puheenjohtaja sihteeri

Liittohallituksen selvitys

Tukiliiton toimitalon, Tulppaanitalon, omistaa Kiinteistöosakeyhtiö Tulppaanitalo. Kiinteistöyhtiön osakkeenomistajat ovat Tukiliitto ja Kehitysvammaisten Palvelusäätiö.

Tulppaanitalo on yltänyt jo neljännesvuosisadan ikään. Vaikka joitakin tiloja on rakentamisvuosien 1988 - 1989 jälkeen laajennettu ja saneerattu, ovat toimitalon tilat pääosin alkuperäisessä asussaan.

Perusparannuksen lähtökohtana on ollut talotekniikan tulo teknisen käyttöikänsä päähän. Ilmanvaihdon uudistaminen on välttämätöntä ja sisäilman laatua on parannettava. Perusparannuksessa yhtenä lähtökohtana on omistajille ollut se, että liiton yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen on omistajien velvollisuus.

Toiseksi, perusparannuksen lähtökohtana on ollut talon tilojen täyttyminen. Toimitalon työtilat ovat käyneet riittämättömiksi talon toimijoiden, mukaan lukien Palvelusäätiö ja Me Itse, toiminnan volyymin kasvaessa. Olemassa olevan toimitilan tehostaminen on tässä tapauksessa arvioitu paremmaksi ja taloudellisesti kestävämmäksi vaihtoehdoksi verrattuna lisätilojen hankintaan tai vuokraamiseen.

Kolmanneksi, vuosikymmenten varrella tilojen käyttö ja tarpeet ovat muuttuneet suuresti. Nykyiset tilat eivät vastaa nykyisiä ja näköpiirissä olevia tarpeita. Toimitalossa on muun muassa runsaasti hukkatilaa, mutta toisaalta ei ole riittävästi muuttuviin työtapoihin ja järjestötoiminnan moniin tarpeisiin soveltuvaa kokous-, koulutus- ja ryhmätyötilaa.

Näistä syistä johtuen kiinteistöyhtiön osakkaat ovat päättäneet talon perusparannuksesta ja näkevät tilojen saneeraamisen ja kehittämisen välttämättömänä. Perusparannuksen toteuttaa talon omistava Kiinteistöosakeyhtiö Tulppaanitalo.

Kiinteistöosakeyhtiö Tulppaanitalo rahoittaa perusparannuksen pääosin Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) investointiavustuksen avustuksella. RAY-avustus on enintään 70 % avustettavista kustannuksista. Loppuosan kustannuksista rahoittaa

kiinteistöyhtiö ja lopulta yhtiön osakkaat. Tukiliiton vastattavaksi tuleva omarahoitussuus on arviolta noin 550.000 euroa. Kiinteistöyhtiö on arvioinut (talven 2014 tilanteessa) perusparannuksen kokonaiskustannusten olevan 1,8 miljoonaa euroa. Perusparannuksen kustannukset per neliometri ovat tuhannen euron luokkaa. Kokonaiskustannus pitää sisällään suunnittelun, toteutuksen, valvonnan, verot ja irtaimistohankintoja. Kustannusarvio tarkentuu urakkakilpailutusten tulosten selvityksessä. Perusparannushankkeen toteutusvaihe toteutuu ajalla syyskuu 2014 - kesä 2015.

Tukiliitto pystyy maksamaan suurimman osan omasta osuudestaan heti perusparannuksen valmistuttua, olemassa olevasta varallisuudesta, jota on kohdennettu toimitaloinvestointiin. Pieni osa jää maksettavaksi rahoitusvastikkeen muodossa tulevina vuosina.

Osa Tukiliiton omarahoitussuudesta, 180.000 euroa, on tarkoitus kattaa yhden rahaston, Jenny ja Antti Kuusiston rahaston varallisuudella. Jenny ja Antti Kuusiston rahaston pääoma koostuu Jenny Kuusiston Tukiliitolle vuosikymmeniä sitten testamenttaamasta varallisuudesta ja Tukiliiton sijoitustoiminnan tuotoista. Tukiliiton hallintaan varallisuus tuli 90-luvulla. Rahaston sääntöjen mukaan varoja käytetään ”lähinnä sellaisten kovaosaisten hyväksi, jotka ilman omaa syytään ovat jääneet onnettomiksi ja jotka eivät yhteiskunnan taholta saa riittävää hoitoa ja tukea”. Liittohallitus on asiaa tarkastellut ja linjannut, että rahaston varat ovat käytettävissä Tukiliiton sääntöjen mukaiseen toimintaan eli kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä yhteiskunnallisen yhdenvertaisuuden ja elämänlaadun edistämiseen, sekä Tukiliiton toimintaedellytysten ylläpitoon.

Jenny ja Antti Kuusiston rahaston varojen käyttö Tukiliiton toimintaan on perusteltua. Sijoitusvarallisuuden siirto toimitaloinvestointiin yhteydessä käyttövarallisuudeksi on järkevää. Ilman Raha-automaattiyhdistyksen investointiavustusta ei perusparannusta voida toteuttaa.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous merkitsee selvityksen tiedoksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

19. POHOJALAASET -99 TUKIPIIRIN ALOITE 3

Henkilökohtaisen avustajan matkalippujen korvaaminen kotimaan julkisessa liikenteessä

Yhä enemmän kehitysvammaiset henkilöt haluavat matkustaa kuten muutkin, mutta kaikilla ei ole vammaispalvelulain perusteella myönnettyä henkilökohtaista avustajaa, jonka kohtuulliset matkakulut kunta korvaa. Tiedustelemme, ovatko asiaa selvittelleet Invalidiliitto ry ja Jaatinen, Vammaisperheiden monitoimikeskus ry ilmaisseet asiassa edistymistä?

ISOKYRÖ 27.2.2014

Pohojalaaset-99 Kehitysvammaisten Tukipiiri ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Avustajan mahdollisuus matkustaa veloituksessa julkisissa kulkuneuvoissa hänen ollessa avustustehtävissä on puhuttanut kovasti. Asia on noussut etenkin vammaispalvelulain muutoksen jälkeen, jolloin henkilökohtaisesta avusta tuli subjektiivinen oikeus vaikeavammaisille. Lakimuutoksen jälkeen vuodesta 2009 henkilökohtaisten avustajien määrä on lisääntynyt useilla tuhansilla. Henkilökohtaisen avustajapäätöksen saaneita on maassamme liki 14 000 (maaliskuu 2014). Muun avustajan tai tukihenkilön kanssa kulkeville kortti mahdollistaisi myös liikkumista julkisilla kulkuvälineillä. Avustajan mahdollisuus käyttää julkista liikennettä veloituksetta avustustehtävissä lisäisi yhdenvertaisuutta vammaisten ja vammattomien ihmisten välille.

Euroopan komissio selvitti 2013 yleiseurooppalaisen vammaiskortin perustamista yhdessä asiasta kiinnostuneiden jäsenmaiden kanssa. Vammaiskortista kiinnostuneita Euroopan maita lähti mukaan yli kymmenen. Työnimekseen yleiseurooppalainen vammaiskortti on saanut InclEUsive card.

InclEUsive -kortin tavoitteena on edistää vammaisten ihmisten matkustamista Euroopassa. Korttia on ajateltu käytettävän vapaa-ajan, kulttuurin, urheilun, julkisen liikenteen ja turismin alueilla. Suomessa järjestöjen yhteistä avustajakortti-hanketta koordinoi Jaatinen ry, joka oli toteuttamassa laajaa kyselyä kortin tarpeellisuudesta ja siihen liittyvistä asioista vuonna 2013. Kyselyn perusteella kortti koettiin erittäin tarpeelliseksi. Tukiliitto oli yhteydessä maaliskuussa 2014 sekä Invalidiliittoon että Jaatiset ry:n. Kummallakaan toimijalla ei ollut tietoa korttiasian jatkotoimenpiteistä.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Tukiliitto seuraa InclEUsive korttihankkeen etenemistä, ja tiedottaa monikanavaisesti, kun asian etenemisestä saadaan uutta tietoa.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

20.

ME ITSE RY:N ALOITE

Me Itse ry:n ja Kehitysvammaisten Tukiliiton pitää yhdessä vaikuttaa siihen, että kuntien ja valtion viranomaiset alkavat käyttää päätöksissään ja tiedotteissaan vain ja ainoastaan selkokieltä.

Vuonna 2013 on Ari Sainio toimittanut oppaan nimeltä: "Viesti perille - selko-opas kunnille." Opas on KAKS- Kunnallisalan kehittämissäätiön julkaisu, joka löytyy myös internetistä. Opas on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokielellä kirjoitettu päätös kunnalta ja valtiolta pitää tulla aina automaattisesti asiakkaalle, ilman että sitä pitää erikseen pyytää. Pyytämislään henkilö joutuu asettamaan itsensä eriarvoiseen asemaan muiden kansalaisten rinnalla ja samalla tunnustamaan, ettei ymmärrä ns. viranomaisten kapulakieltä.

Me Itse ry:n johtoryhmä hyväksyi aloitteen 8.2.2014.

Me Itse ry

Olavi Hietaharju

Puheenjohtaja, Me Itse ry

Sinikka Haanpää

Varapuheenjohtaja, Me Itse ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Me itse ry kohdistaa aloitteensa kansalaisille tärkeään oikeuteen. Oikeuteen saada itseään koskevia, viranomaisten tuottamia asiakirjoja luettavakseen, itselleen ymmärrettävässä muodossa, selkokielellä. Saavutettavan ja selkokielisen informaation saannin edistäminen on myös yksi Tukiliiton perustehtävistä. Tukiliitto edistää selkokielen asemaa kolmella tavalla.

1. Tukiliitto toimii verkostoissa joissa edistetään selkokielen asemaa ja käyttöä. Tällaisia ovat mm. Selkokeskus ja sen neuvottelukunta sekä Inclusion Europe eri toimintoinen. Tukiliitto oli mm. mukana tekemässä eurooppalaista selkokielistandardia.

2. Tukiliitto toimii esimerkkinä ja julkaisee Leijaa, sekä muita selkokielisiä julkaisuja. Informaatioarvonsa lisäksi Leijalla on merkittävä arvo esimerkkinä, kuten myös muilla selkokielisillä julkaisuillamme. Tukiliitto on myös sitoutunut edistämään eurooppalaisen selkokielistandardin käyttöä ja on mm. julkaisut ja levittänyt siitä uudistettua versiota.

3. Tukiliitto käyttää omassa toiminnassa ja viestinnässään mahdollisimman selkeää kieltä. Selkokielisellä kurssitoiminnalla on perinteet ja selkeän viestinnän osuutta tullaan lisäämään.

Kehitysvammaisten lisäksi selkokielen käytöstä viestinnässä hyötyvät laajemmatkin ihmisryhmät, kuten ikääntyneet, maahanmuuttajat sekä muut joille on vaikeuksia oppia tai ymmärtää uusia asioita. Tämän lisäksi selkokielestä hyötyjiä, ovat ihmiset jotka hoitavat muiden asioita ja jotka joutuvat perehtymään näihin, heille itselleen usein varsin vieraisiin asioihin sekä selittämään niitä avustettavilleen. Tällaisia ihmisiä ovat omaiset, läheiset ja ammattilaiset.

Selkokielen viralliseen asemaan, kuten Me itse ry:n aloitteessa halutaan vaikuttaa, Tukiliitto vaikuttaa edellä mainittujen verkostojen kautta koska yhteistoiminnassa muiden järjestöjen kanssa asiaan voidaan saada enemmän painoarvoa, kuin yksin toimittaessa. Verkostoissa toimivat myös monet muut toimijat, joiden jäsenistölle selkokieliset palvelut ovat välttämättömiä.

Tukiliitto on pannut merkille eri kuntien halukkuuden parantaa selkokieltä tarvitsevan väestöosan palveluita mm. erilaisten selkokielisten kunnallisten ilmaantumisena. Kaikissa kunnissa ja valtion virastoissa tätä ei kuitenkaan ole tapahtunut. Verkostojen kautta vaikuttamisen lisäksi Tukiliitto lähettää Kuntaliittoon pyynnön huomioida Selkokielen käyttäjien tarpeet paremmin, vapaaehtoisen, palveluita parantavan ja tehostavan näkökulman kannalta.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Tukiliitto tekee pitkäjänteistä vaikuttamista vastauksessa kuvatulla tavalla ja lähettää kirje Kuntaliittoon.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

21.

VAASAN SEUDUN KVT:N ALOITE

Tukiliiton jäsenperhettä kohdanneen surun yhteydessä Kehitysvammaisten Tukiliitto esittää surunvalittelunsa siinä tapauksessa, että perhe on Tukiliiton toimistolle tuttu. Kuitenkin hyvin usein on kyseessä hyvinkin pitkäaikaisen ja jäsenmaksunsa

tunnollisesti maksaneen jäsenen kuolemasta. On toivottavaa, että myös Tukiliitto ottaa osaa perheen suruun ja kunnioittaa poisnukkuneen muistoa surunvalitteluadressillaan.

Tukiliitolla tulee olla tähän tarkoitukseen surunvalitteluadressi, jossa on Tukiliiton allekirjoitus, mielellään toiminnanjohtaja ja jäsenasioista vastaavan nimi. Jäsenasioita hoitava henkilö voi postittaa adressin surukotiin. Nykytekniikalla tämä on pienellä vaivalla ja rahalla järjestettävissä. Adressin kansikuvaksi voidaan valita jonkun joukossamme olevan kehitysvammaisen taiteilijan tekemä, aiheeseen sopiva, kuva.

Vaasa 28.2.2014

Erkki Mäenpää
puheenjohtaja

Nina Back
järjestösihteeri

Liittohallituksen esitys:

Liittohallitus arvostaa aloitteen tekijöiden kaunista ajatusta. Tukiliitto ei kuitenkaan yleensä saa tietoa jäsenen kuolemasta tai saa sen pitkällä viiveellä. Aloitteessa ehdotettu ei ole käytännössä mahdollista.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Osallistujien määrä nousi 122 äänivaltaiseen kokousedustajaan.

22.

LIITTOHALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN VALITSEMINEN

Esittely Tukiliiton sääntöjen mukaan liittokokous valitsee liittohallituksen puheenjohtajan, jota kutsutaan Tukiliiton puheenjohtajaksi. Puheenjohtajan kausi on kolmivuotinen. Kausi alkaa 1.1.2015.

Liittokokousedustajat asettavat ehdokkaat liittokokouksessa.

Ehdokkaille varattiin mahdollisuus tehdä itseään tunnetuksi jo ennen liittokokousta. Tätä varten pyydettiin ehdokkaaksi aikovista lyhyt esittely ja vastauksia muutamiin kysymyksiin. Määräaikaan mennessä saapuneista ehdokasesittelyistä on yhteenveto kokousmateriaaliin mukana.

Esitys Liittokokous valitsee liittohallituksen puheenjohtajan toimikaudeksi 2015-2017.

Päätös Puheenjohtajiksi ehdotettiin Tuulia Suomista, Jussi Pihkalaa, Rauno Rantaniemeä ja Helena Suosalmea. Suoritettiin suljettu lippuäänestys.

Kokous keskeytettiin klo 13.54 ääntenlaskennan ajaksi ja kokousta jatkettiin klo 14.04.

Puheenjohtajan vaalissa annettiin ääniä yhteensä 121 kappaletta, jotka jakautuivat seuraavasti:

Tuulia Suominen 10 ääntä
Helena Suosalmi 20 ääntä
Jussi Pihkala 29 ääntä
Rauno Rantaniemi 62 ääntä

Tukiliiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Rauno Rantaniemi.

Kokouksen puheenjohtajaksi vaihtui Olli-Pekka Haverinen.

23. LIITTOHALLITUKSEN JÄSENTEN JA HENKILÖKOHTAISTEN VARAJÄSENTEN VALITSEMINEN EROVUOROISTEN TILALLE

Esittely Tukiliiton sääntöjen mukaan liittohallituksen jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä toimikausi on kaksi kalenterivuotta siten, että vuosittain on erovuorossa puheenjohtajaan lukuun ottamatta aina puolet jäsenistä henkilökohtaisine varajäsenineen.

Liittohallituksen seuraavien jäsenten kausi jatkuu vuonna 2015:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Jukka Ekman	Heidi Hyvönen
Riitta Johansson	Iiro Auterinen
Leena Jokipakka	Jaana Nieminen
Marita Jurva	Kari Tiusanen
Arvo Järvinen	Pentti Nyman
Veijo Lehtonen	Tuulia Suominen
Kaisu Leinonen	Eija Partimaa
Pirkko Tähtelä	Minna Lintulahti

Liittohallituksen jäsenistä ovat erovuorossa kahden vuoden kauden täytyessä vuoden 2014 lopussa seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Hilpi Ahola	Raimo Haapakoski
Tuomo Takala	Harri Nieminen
Kaarina Korhonen	Sirkku Lappalainen-Ruppa
Lyyli Röning	Sirpa Mahonen
Erkki Mäenpää	Tarja Vihanta
Tommi Kivimäki	Ulla Topi
Maritta Tuominen	Johanna Käpynen
Hannu Kaipiainen	Tiina Hämäläinen

Sääntöjen mukaan henkilö voi toimia samassa tehtävässä liittohallituksen jäsenenä tai varajäsenenä yhtäjaksoisesti kolme toimikautta.

Esitys Liittokokous valitsee kahdeksan hallituksen jäsentä ja heille varajäsenet vuosiksi 2015-2016.

Päätös Varsinaisiksi liittohallituksen jäseniksi ja varajäseniksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä:

<i>Varsinainen jäsen</i>	<i>Varajäsen</i>	
Taimi Tolvanen	Raimo Haapakoski	Lappi
Harri Nieminen	Tuomo Takala	Keski-Suomi
Kaarina Korhonen	Sirkku Lappalainen-Ruppa	Pohjois-Savo
Lyyli Röning	Sirpa Mahonen	Pohjois-Karjala
Jaana Karhu	Tarja Vihanto	Pohjojalaaset-99

Tommi Kivimäki
Teemu Peippo
Hannu Kaipainen

Ulla Topi
Maritta Tuominen
Tiina Hämäläinen

Me Itse ry
Satakunta
Kymi

Valittiin ehdotetut jäsenet ja varajäsenet liittohallitukseen vuosiksi 2015-2016.

24.

TILINTARKASTAJIEN VALITSEMINEN VUODELLE 2015

Esittely Tukiliiton tilintarkastajina vuonna 2014 ovat toimineet Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja Tapio Lehtinen ja hänen henkilökohtaisena varatilintarkastajanaan Ilse Alander.

Esitys Liittokokous valitsee sääntöjen mukaisesti kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajan vuodeksi 2015.

Päätös Tilintarkastajiksi valittiin Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja Tapio Lehtinen sekä hänen henkilökohtaiseksi varatilintarkastajakseen Ilse Alander.

25.

KATSAUS KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUSÄÄTIÖN KONSERNIN MENNEESEEN VUOTEEN JA AJANKOHTAISIIIN ASIOIHIN

Esittely Kehitysvammaisten Tukiliiton perustaman Kehitysvammaisten Palvelusäätiön edustaja esittelee säätiön ja sen yhtiön KVPS Tukena Oy:n toimintaa, tuloksia ja tilannetta.

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi esitetyn katsauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

26.

ILMOITUSASIAT

a) SELVITYS ALOITTEISTA 2011-2013

Esityslistan liitteenä on lista liittokokousaloitteista 2011-2013 ja selvitys niihin liittyvistä toimenpiteistä.

Selvitys merkittiin tiedoksi.

Puheenjohtajaksi vaihtui Jyrki Pinomaa.

27.

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Jyrki Pinomaa päätti kokouksen klo 14.50.